

καὶ περνᾶν τοὺς Μοραῖτες.
 τοῦ Γιαννιᾶ τοῦ κακοφάνη
 καὶ τὸν Καραχάλιο κράζει:
 —Καραχάλιο παλικάρη,
 σὴν, πῆσαι τὸ λιθάρι,
 κι ἂν περάσεις ἔν' ἀχνάρι,
 μιά ἀσημένια στὸ ζουνάρι,
 ἢ ἂν περάσεις στὴν πιλάλα,
 χάριμά σου καὶ τὴν πάλαι.

9

Τρία πλάτανα, τὰ τρία ἀράδ' ἀράδα,
 κι ἕνας πλάτανος παχὺν ἥσκιον ὀπῶχει.
 Στὰ κλωνάρια του σπαθιά 'ναι κρεμασμένα
 καὶ στὴ ρίζα του τουφέκια ἀκουμπισμένα
 καὶ ἀποκάτω του Βαρλάμης ξαπλωμένους.

10

Οἱ κλέφτες μπαρμπερίζουνται καὶ στρίβουν τὸ μουστάκι
 κι ἕνας τὸν ἄλλον ἔλεε, κι ἕνας τὸν ἄλλο λέει:
 —Μόρφαι κεφάλια πῶχουμε καὶ μαῦρα 'ν' τὰ μαλλιά μας
 καὶ δὲν μᾶς πρέπει κόψιμο, μουιδὲ καὶ χαρμαγκιόλα,
 μόνο μᾶς πρέπειν ἄρματα, σοφιλία καὶ ντουκαδες.

11

Σηκώνομαι πολὺ ταχιά, δυὸ ὥρες ὅσο νὰ φέξει,
 παίρνω νερὸ καὶ νιδομαι, νερὸ νὰ ξαγρυπνήσω
 τὰ πεύκια ἀκούω καὶ θροντοῦν καὶ τὲς ὀυῆς καὶ τρίζουν,
 καὶ τὰ γιγατάκια τῶν κλεφτῶν κλαίγουν τὸν καπετάνιον:
 —Γιὰ σὴν' ἀπάνω, Γιώτῃ μου, καὶ μὴ βαριά κοιμάσαι
 μᾶς πλάκωσε ἡ παγανιά, θέλουν νὰ μᾶς δαρέσουν.
 —Τὶ νὰ σᾶς πῶ, μωρὲ παιδιὰ, καημένα παλικάρια;
 φαρμακερὸ 'ν' τὸ λάδωμα, πικρὸ καὶ τὸ μολύδι.
 Τραβάτε με νὰ σηκωθῶ, δάλτε με νὰ καθῶ,
 καὶ φέρτε μου γλυκὸ κρασί, νὰ πιῶ καὶ νὰ μεθύσω,
 νὰ πῶ τραγουδιὰ θλιθερά καὶ παραπονεμένα:
 Νὰ ἦμουν στὰ ψηλά δουνά καὶ τοὺς χοντροὺς τοὺς ἥσκιους,
 ποῦ 'ναι τὰ στεῖρα πρόβατα καὶ τὰ παχιά κριάρια.

12

Νὰ 'ξερα καὶ νὰ κάτεχα, τί μήνα θὰ πεθάνω,
 σὲ τί ἐκκλησιά. θὲ νὰ θαφτῶ, σὲ τί μνημα μὲ θάνουν,
 νὰ πάρω τὰ πελέκια μου, νὰ μπῶ σὲ περιδόλι,
 νὰ δρῶ τ' ὀφράτο μάρμαρο, νὰ κάμ' ὠριὸ κιδοῦρι,
 νὰ νά πλατὺ γιά τ' ἄρματα, μακρὺ γιά τὸ κοντάρι,
 καὶ σπῆ δεξιά μου τῷ μεριά νὰ κάμω παραθύρι,
 νὰ παίρῃ ἀγέρα τὴν αὐγή, δροσιὰ τὸ μεσημέρι,
 νὰ μπαينوθαίνου τὰ πουλιά, νὰ φέρνουν τὰ μαντάτα,
 μαντάτα ἀπὸ τὸ σπιτί μου, μαντάτα ἀπ' τὰ παιδιὰ μου.

13

Τῶν ἀντρεωμένων τ' ἄρματα δὲν πρέπει νὰ πουλιῶνται,
 μὰ πρέπει νὰ γυαλίζουνε καὶ τς ἄντρες νὰ τιμοῦνε.
 Νὰ τὰ θεωρῶν σὶ γι-ἄλλοι νιοί, νὰ τ' ἀποκαμαρώνουν,
 κι αὐτοὶ νὰ κάμουν ἄρματα, νὰ παίζουν στὸ σημάδι
 στὰ καθιστά, στὰ πεταχτά, στὰ ἴσια κι εἰς τὸ γλάκι,
 ληγούς, τρυγόνια, πέρδικες νὰ μὴ ξεξευγαρώνουν,
 μόνο στὰ κρέτα τῶν ἐχθρῶ, ὄντες τς ἀποζυγώνουν.

14

Ὁ *Ὀλυμπος κι ὁ Κίσασθος, τὰ δυὸ δουνά, μαλώνουν
 γυρίζει ὁ γέρο-Ὀλυμπος καὶ λέει τοῦ Κισσάδου:
 —Μὴ με μαλῶνεις, Κίσασθε, κονιαροπατημένε.
 'Εγὼ 'μαι ὁ γέρο-Ὀλυμπος, στὸν κόσμῳ ξακουσμένος.
 'Εχω ἐξήντα δυὸ κορφές καὶ τριάντα δυὸ θρυσούλες,
 κάθε κορφή καὶ φλάμπουρο, κάθε δρύση καὶ κλέφτης.

15

Οἱ κλέφτες ἐπροσκύνησαν καὶ γίνηκαν ραγιάδες,
 κι ἕνα μικρὸ κλεφτόπουλο δὲν θέλ' νὰ προσκυνήσει
 ψηλὰ σὲ πέτρα κάθονταν, τὸν ταμπουρά λαλοῦσε:
 —'Εγὼ ραγιάς δὲν γίνομαι, χαράτσι δὲν πλερώνω.

16

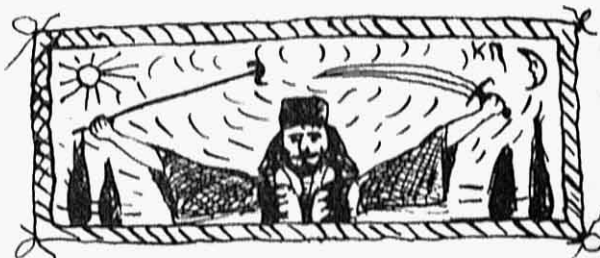
Ν-ἕνας ἀητὸς περήφανος, ἕνας ἀητὸς λεβέντης,

δὲν πάει στὰ κατώμερα νὰ καλοξεχειμάσει,
 μόν' μένει ἀπάνου στὰ δουνά, στὰ κρύσταλλα, σταῦς πά-
 (γους).

Μαρμάρωσαν τὰ νύχια του κι ἐπέσαν τὰ φτερά του.
 'Αγνάντιο δῆκε κι ἔκατσε σ' ἕνα ψηλὸ λιθάρι
 καὶ μὲ τὸν ἥλιο μάλωνε καὶ μὲ τὸν ἥλιο λέει:
 —'Ἢλιε, γιὰ δὲ θαρεῖς κι ἐδῶ, σὲ τούτ' τὴν ἀπογειούρα,
 νὰ λειώσουνε τὰ κρύσταλλα, νὰ λειώσουνε τὰ χιόνια,
 νὰ ζεσταθοῦν τὰ νύχια μου, νὰ γίνουν τὰ φτερά μου,
 νὰ 'ρθοῦνε τ' ἄλλα τὰ πουλιά καὶ τ' ἄλλα μου τ' ἀδέρφια;

17

Ὁφές προφές ἐδιόβαινα σὲ κλέφτικα λημέρια
 κι ἄκουσα πῶς ὀρμήνευε Τόσκας τὰ παλικάρια:
 —Παιδιὰ, μὴν προσκυνήσετε σ' αὐτὸν τὸν Διδιτάρη
 ποῦ 'ναι θαλῆς στὰ Γρεβενά, τὸν ἔχει δάλ' ὁ Κιούρτης.
 Παιδιὰ, ἂν θέλετε σπαθὶ κι ἂν θέλετε παλούκι,
 ἔλατε νὰ σᾶς κόψω 'γὼ καὶ νὰ σᾶς παλουκώσω,
 γιὰ ν' ἀκουσθεῖ στὰ Γρεβενά, σ' ὅλα τὰ διλαέτια,
 ὁ Τόσκας πῶς ἐλύσσαξε, σκοτών' τὰ παλικάρια,
 γιὰτὶ δὲν θέλει στὴν Τουρκιὰ νὰ καταντήσουν σκλάβοι.

ΑΠΟΣΠΑΣΜΑΤΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΙΛΙΑΔΑ

1

Αὐτὰρ ἐπεὶ κατὰ μῆρ' ἐκάη, καὶ σπλάγχν' ἐπάσαντο,
 μίστυλλον τ' ἄρα τάλλα, καὶ ἄμφ' ὀδελοῖσιν ἔπειραν,
 ὥπτησάν τε περιφραδέως, ἐρύσαντό τε πάντα.
 αὐτὰρ 'εἶπε παύσαντο πόνου, τετύκοντό τε δαῖτα,
 δαίνυντ', οὐδὲ τι θυμὸς ἐδεύετο δαιτὸς ἔϊσης.
 αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἔντο,
 κοῦροί μὲν κρητῆρας ἐπεστέψαντο ποτοῖο·
 νώμησαν δ' ἄρα πᾶσιν, ἐπαρξάμενοι δεπάεσσιν.
 Οἱ δὲ πανημέριοι μολπῇ Θεὸν ἱλάσκοντο,
 καλὸν ἀειδόντες παιήονα, κοῦροι 'Αχαιῶν,
 μέλποντες 'Εκάεργον· ὁ δὲ φρένα τέρπετ' ἀκούων.
 'Ημος δ' ἥελιος κατέδυ, καὶ ἐπὶ κνέφας ἦλθεν,
 δὴ τότε κοιμήσαντο παρὰ πρυμνήσια νηὸς.

A 464—76

2

Οἱ δ' ἄρ' Ἰσαν, ὡς εἰ τε πυρὶ χθὼν πᾶσα νέμοιτο
 γαῖα δ' ὑπεοτενάζιζε, δι' ὡς τερπικεραύνῳ
 χωμένῳ, ὅτε τ' ἄμφι Τυφῶϊ γαῖαν ἱμάσση
 εἰν 'Αρίμοις, ὅθι φασὶ Τυφῶεος ἔμμεναι εὐνάς·
 ὡς ἄρα τῶν ὑπὸ ποσσὶ μέγα στεναχίζετο γαῖα
 ἐρχομένων· μάλα δ' ὦκα διέπρησσαν πεδίοιο.

B 780—5

3

Οἱ μὲν ἄρ' ἀντίθεον Σαρπηδόνα δῖοι ἑταῖροι
 εἶσαν ὑπ' αἰγίοχοιο Διὸς περικαλλεῖ φηγῶ·
 ἐκ δ' ἄρα οἱ μηροῦ δόρυ μειλίνον ὥσε θύραζε
 ἰφθίμος Πελάγων, ὅς οἱ φίλος ἦεν ἑταῖρος.
 τὸν δ' ἔλειπε ψυχὴ, κατὰ δ' ὀφθαλμῶν κέχυτ' ἀχλὺς·
 αὐτὶς δ' ἀμπνύνη, περὶ δὲ πνοιῇ Βορέας
 ζῶγρει ἐπιπνείουσα κακῶς κεκαφητότα θυμόν.

E 692—8

4

'Εκ δὲ δόρυ σπάσεν αὐτὶς, ὁ δ' ἔδραχε χάλκεος 'Αρης,
 ὅσων τ' ἐννεάχιλοι ἐπίαχον ἢ δεκάχιλοι
 ἄνδρες ἐν πολέμῳ, ἐρίδα ξυνάγοντες 'Αρης.